

slaget til § 23, stk. 2. Dette indebærer bl.a., at adgangen til at gengive fotografier med hjemmel i § 23, stk. 2, 1. pkt., efter stk. 2, 2. pkt., ikke gælder for pressefotografier og andre fotografier, der er frembragt med henblik på gengivelse i aviser eller tidsskrifter.

Den gældende fotografilov indeholder i § 7, stk. 3, en bestemmelse, der i det væsentlige svarer til den gældende ophavsretslovs § 15, 1. pkt. Efter fotografi-loven har fotografen dog i alle tilfælde krav på vederlag ved gengivelse af offentliggjorte fotografiske billeder i dagblade i forbindelse med redegørelser for begivenheder af almindelig interesse.

Et mindretal i Ophavsretsudvalget har i betænkning nr. 1063/1986 foreslået at videreføre denne særlige tvangslicens for fotografier.

Udvalgets flertal har foreslået at ophæve bestemmelsen og lade den hidtidige bestemmelse i ophavsretslovens § 15 (lovforslagets § 23, stk. 2) have virkning også for fotografier. Udvalgsflertallet anfører bl.a., at hovedparten af de fotografier, der anvendes i dagspressen, hidrører fra fastansatte fotografer eller tilknyttede freelancere samt fra fotobureauer, der efter aftale leverer såvel inden- som udenlandske fotografier til pressen. I disse tilfælde er der direkte kontakt mellem avisen og rettighedshaveren, hvorfor det i almindelighed vil være praktisk muligt at indhente samtykke til fotografiers benyttelse i dagspressen. Det er således efter flertallets opfattelse kun i et mindre antal tilfælde, at den gældende tvangslicensbestemmelse i fotografilovens § 7, stk. 3, har reel betydning. Flertallet peger tillige på, at rettighedshaverne på grund af tvangslicensen er udelukkede fra at kunne kræve forhøjet vederlag for særligt attraktive fotografier.

Udvalgsflertallets holdning har fået støtte hos Dansk Journalistforbund og Danske Billedautorer, medens Danske Dagblades Forening vender sig mod indskrænkningen af den gældende ophavsretslovs § 15 og ophævelsen af tvangslicensbestemmelsen i fotografilovens § 7, stk. 3. Der henvises til, at de tidsmæssige vilkår for produktion af dagblade bevirker, at det ofte ikke er praktisk muligt at indhente forudgående samtykke.

Kulturministeriet kan tilslutte sig de af flertallet i Ophavsretsudvalget fremførte synspunkter.

Forslaget til stk. 2 indebærer et videre anvendelsesområde end fotografilovens § 7, stk. 3, derved at det ikke kun er dagblade, men generelt aviser og tidsskrifter, som omfattes af bestemmelsen i § 23, stk. 2.

Pressefotografier er ikke omfattet af forslaget til § 23, stk. 2, jf. bestemmelsens 2. pkt., hvorefter stk. 2, 1. pkt., ikke finder anvendelse på værker, der er

frembragt med henblik på aviser eller tidsskrifter. Dette vil efter Kulturministeriets opfattelse næppe volde praktiske vanskeligheder, da rettighedshaverne til denne type fotografier normalt er andre aviser eller tidsskrifter, fotobureauer eller freelancere, som det er muligt at komme i kontakt med med henblik på en aftale om udnyttelse af fotografiet.

Fotografier er desuden omfattet af lovforslagets § 23, stk. 3, om gengivelser af underordnet betydning. Denne bestemmelse foreslås som omtalt nedenfor udvidet i forhold til gældende ret, således at også gengivelse i aviser og tidsskrifter omfattes. Forslaget til § 23, stk. 3, vil således dække en række tilfælde, som hidtil har været hjemlet i fotografilovens § 7, stk. 3, jf. nærmere bemærkningerne til § 23, stk. 3.

Kulturministeriet finder det på denne baggrund rigtigst ikke at videreføre tvangslicensen i fotografilovens § 7, stk. 3, men at lade fotografier generelt være omfattet af de foreslåede bestemmelser i § 23, stk. 2 og 3, om gengivelse af kunstværker. Forslaget til stk. 2 er udformet i overensstemmelse hermed.

Forbudet mod anvendelse bl.a. af pressefotografier i § 23, stk. 2, 2. pkt., finder også anvendelse på enkeltbilleder affotograferet fra tv-skærm, når billederne er producerede til en nyheds- eller aktualitetsudsendelse. I modsat fald ville den trykte presse kunne hente sine pressefotografier ved affotografering fra tv-skærme. Som anført i forbindelse med spørgsmålet om hvorvidt enkeltbilleder (stillbilleder) fra film kan citeres med hjemmel i lovforslagets § 22, gælder det tilsvarende i denne situation, at beskyttelsen af de nævnte fotografier ville blive illusorisk, dersom enkeltbilledet med hjemmel i kunstcitatreglen kunne affotograferes fra tv-skærm.

Under høringen har Danmarks Radio og TV 2 anført, at også radiofonier bør være omfattet af lovforslagets § 23, stk. 2. Det anføres, at offentliggjorte fotografier bør kunne gengives i fjernsyn ved omtale af dagsbegivenheder i overensstemmelse med god skik og i det omfang, som betinges af formålet. Da aviser og tidsskrifter efter lovforslagets § 23, stk. 2, har denne adgang, finder man det urimeligt og på grænsen af konkurrenceforvridning, dersom tv ikke sidestilles med de trykte medier.

Kulturministeriet kan ikke tilslutte sig radiofonierens forslag. Ministeriet har herved navnlig lagt vægt på, at der for radiofonier findes en særlig regel om reportage af dagsbegivenheder i lovforslagets § 25. Inkorporeringen af fotografibeskyttelsen i ophavsretsloven vil i øvrigt betyde, at de almindelige aftalelicensbestemmelser for erhvervelse af udsendelsesrettigheder i lovforslagets § 30 også vil kunne finde anvendelse på aftaler om brug af fotografier.